

ULICE

Nie sposób zmieścić całego bogactwa Kowna na tak skromnej mapie – w końcu w latach 1919–1940 wzniesiono tu ponad 12 tys. nowych budynków! Dlatego polecamy spacer ulicami V. Dutvinskio (tu w okresie międzywojennym mieściły się przedstawicielstwa zagraniczne), K. Donelaičio, Kęstučio, Maironio, A. Mickevičiaus. Następnie można pospacerować po ulicach Trakų i K. Būgos w pobliżu Darku Spokoju, wspiąć się po schodach do dzielnicy Radijo, przejść się ulicami Vaižganto i E. Fryko, aleją Perkūno, dotrzeć do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kownie i zatopić się w architekturze budynków mieszkalnych przy ulicach Lelijų, Radastų i Tulpių. W tym drewnianej też!

Na pewno da się zauważyć, że niektóre budynki opatrzone znakiem dziedzictwa europejskiego są puste i w złym stanie. Do niektórych nie można wejść. Inne zachwycają świeżo pomalowanymi elewacjami. Kowno jest różne! Warto poznać wszystkie jego oblicza, abyśmy mogli iść dalej, prawda?

Milej wędrówki!

Budynki ze znakiem dziedzictwa europejskiego

- V. Dutvinskio g.
- K. Donelaičio g.
- Kęstučio g.
- Maironio g.
- A. Mickevičiaus g.
- Vaižganto g. / Fryko g. / Perkūno al.
- Trakų g. / Būgos g.
- Dzielnica Radastų / Tulpių / Lelijų

CZEŚĆ,

POZDROWIENIA Z KOWNĄ!
Z DUMĄ ZAPRASZAMY DO MIASTA, KTÓREGO MODERNISTYCZNA ARCHITEKTURA Z OKRESU PIERWSZEJ REPUBLIKI ZOSTAŁA WYRÓŻNIONA ZNAKIEM DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO I STATUSEM ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO. NIC DZIWNEGO, BO WSPÓŁCZESNE KOWNO NIE ISTNIAŁOBY BEZ EPOKI TYMCZASOWEJ STOLICY. W LATACH 1919–1940 „ZASTĘPOWALIŚMY” WILNO I NIEMAL Z DNIA NA DZIEŃ Z MIASTA NA ROSYJSKIEJ PROWINCJI STALIŚMY SIĘ EUROPEJSKĄ STOLICĄ, BYŁ POŚPIECH. POTRZEBNE BYŁY INWESTYCJE. TRZEBA BYŁO SIĘ ZJEDNOCZYĆ. A PRZEDZĘ WSZYSTKIM UWIERZYĆ! NIE BEZ POWODU TEN STYL W KOWNIE JEST CZĘSTO NAZYWANY ARCHITEKTURĄ OPTYZMU! PROFESJONALIŚCI, KTÓRZY URODZILI SIĘ, MIESZKAŁI, PRACOWALI I STUDIOWALI NA RÓŻNYCH KIERUNKACH ZA GRANICĄ, PRZYBYLI DO KOWNA Z WIELU POWODÓW, WSPÓŁPRACUJĄC Z LOKALNYMI MIESZKAŃCAMI, PRZEDSIĘBIORCAMI I POLITYKAMI. BIURA, SZPITALI, SZKOŁY, BUDYNKI MIESZKALNE, BUDYNKI PRZEMYSŁOWE, INNE ZNAKI I PUNKTY CENTRALNE NOWOCZESNEGO – I MODERNISTYCZNEGO – MIASTA POWSTAŁY NIE Z DNIA NA DZIEŃ, ALE... PRAWIE.

KOWNO, EUROPEJSKA STOLICA KULTURY 2022, CORAZ WIĘCEJ UWAGI POŚWIĘCA SVOJEJ HISTORII, KTÓRA CZĘSTO JEST UKRYTA TUŻ OBOK. TEN PRZEWODNIK MODERNISTY UŁATWI JEJ POZNANIE – NAWET JEŚLI KTOŚ URODZIŁ SIĘ I WYCHOWAŁ W KOWNIE.

ZAKTUALIZOWANO W 2025

ARCHITEKCI

Kiedy Kowno stało się tymczasową stolicą, trzeba było ją... zbudować. Litwini, którzy studiowali za granicą, a także obcokrajowcy, których specjalnie zaproszono, przybyli do Kowna i zakasali rękawy. Wiedza zdobyta w szkołach włoskich, niemieckich, francuskich i rosyjskich szybko przerodziła się w setki i tysiące nowych budynków, a z połączenia trendów architektonicznych panujących w innych krajach wyłonił się kowieński modernizm. Nie możemy tutaj wymienić wszystkich architektów, którzy pracowali w Kownie, ale zachęcamy do kontynuowania poszukiwań na własną rękę!

FELIKSAS VIZBARAS 1880–1966

Oprócz wielu modernistycznych arcydzieł w Kownie, biografie tego architekta, który ukończył studia w Rydze i pracował na Ukrainie do 1918 r., uzupełniają również takie budynki, jak rezydencja Antanasa Smetony. Vizbaras był również odpowiedzialny za budowę portów w Kownie i Świętej. W 1940 r. przeniósł się do Niemiec.

VLADIMIRAS DUBENECKIS 1888–1932

Jeden z pionierów litewskiej architektury nowoczesnej, promotor stylu narodowego. Dubeneckis urodził się w rodzinie litewskich zesłańców w Rosji, studiował architekturę na Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu, przeniósł się na Litwę w 1919 r. Projektował również scenografie do sztuk teatralnych, był jednym z założycieli Litewskiego Stowarzyszenia Artystów oraz Litewskiego Związku Inżynierów i Architektów. Całe miasto uczestniczyło w pogrzebie Dubeneckisa – procesja rozciągnęła się wzdłuż całej alei Vytauto.

KAROLIS REISONAS 1894–1981

Ten Łotysz, który ukończył Wydział Architektury Instytutu Inżynierów Cywilnych w Petersburgu, otrzymał obywatelstwo litewskie dopiero w 1932 r., choć już wtedy pracował jako inżynier w Kownie, kierownik Działu Budownictwa. Po wojnie wyemigrował do Australii, gdzie był zatrudniony w wydziale architektury w Adelajdzie. Co ciekawe, został katolikiem podczas pracy przy kościele Zmartwychwstania Pańskiego.

EDMUNDAS ALFONSAS FRYKAS 1876–1944

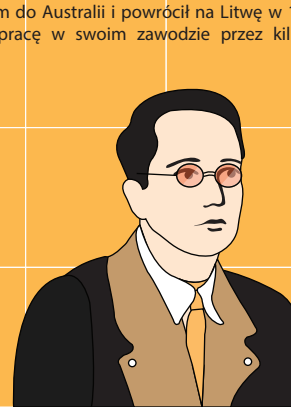
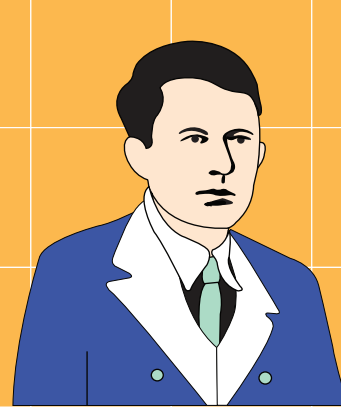
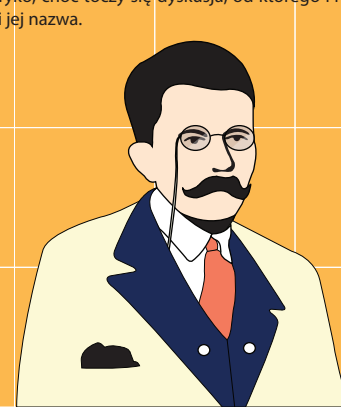
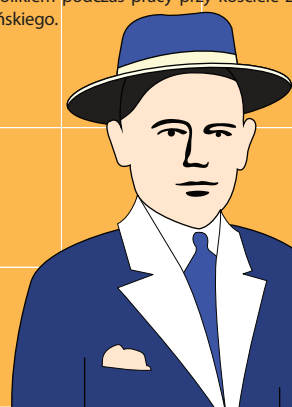
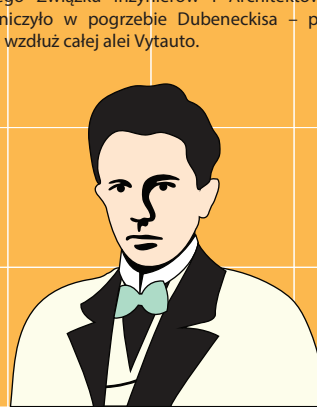
Urodzony w Kownie w rodzinie architektów, Edmundas Alfonsas studiował w Instytucie Inżynierów Cywilnych w Petersburgu, praktykę architektoniczną rozpoczął w Gruzji. Oprócz wielu budynków w Kownie, zaprojektował także dworce kolejowe i kilka kościołów w innych litewskich miastach. W dzielnicy Žaliakalnis znajduje się zakrzywiona ulica E. Fryko, choć toczy się dyskusja, od którego Frykasa pochodzi jej nazwa.

ARNAS FUNKAS 1898–1957

Zwolennik postępowego funkcjonalizmu urodził się w Smolensku, ale w wieku 20 lat osiadł w Kownie. Przywiązywał dużą wagę do konstrukcji budynków, był również zainteresowany projektowaniem wnętrz. Po wojnie wykładał na Uniwersytecie Bałtyckim w Niemczech.

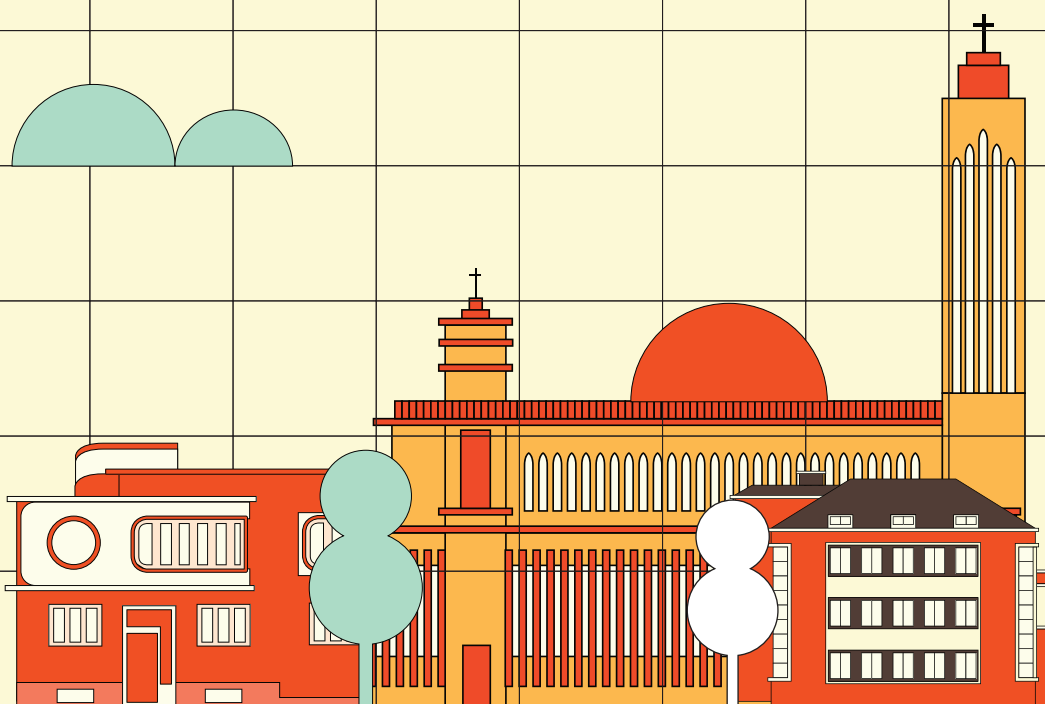
VYTAUTAS LANDSBERGIS-ŽEMKALNIS 1893–1993

Członek jednej z najsłynniejszych litewskich dynastii ma nie tylko bardzo bogatą spuściznę, ale także barwną biografię. Architekt, który przybył na Litwę z Rosji w 1904 r., studiował w Rydze, Kownie i Rzymie, był ochotnikiem w walce o niepodległość, pełnił funkcję ministra w Rządzie Tymczasowym, następnie przeniósł się do Niemiec, potem do Australii i powrócił na Litwę w 1959 r., gdzie kontynuował pracę w swoim zawodzie przez kilka kolejnych dziesięcioleci.

Kaunas

PRZEWODNIK MODERNISTY

WIĘCEJ

Książki, encyklopedie, strony internetowe, wycieczki, audycje, aplikacje na telefon – odnosi się wrażenie, że każdego miesiąca pojawia się jakaś inicjatywa spojrzenia na modernistyczne dziedzictwo architektoniczne Kowna z nowej perspektywy. Im więcej kątów, tym lepiej zarówno dla mieszkańców, jak i turystów odkrywających to miasto, czyż nie tak? Oto nasi faworyci:

MODERNIST.KAUNAS.LT

CENTRUM BADAŃ ARCHITEKTURY I URBANISTYKI – AUTO.LT

ARCHIMEDE.LT

KOWNO – MIASTO DESIGNU UNESCO

ZNAK DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

„KAUNAS MODERNISM”

„EKSKURSAS”

TARPUKARIO ARCHITEKTURA.LT

„OPTIMIZMO ARCHITEKTŪRA”

„KAUNAS 1918–2015. ARCHITEKTŪROS GIDAS”

APLIKACJA „TARPUKARIO ARCHITEKTŪRA”

Tę i więcej zdigitalizowanych tras można znaleźć na stronie: kaunastika.lt
Ulotka jest finansowana przez Unię Europejską za pośrednictwem Biura Znak Dziedzictwa Europejskiego.

INFORMACJE TURYSTYCZNE

Kaunas

Laisvės al. 36, Kowno | +370 616 50991
Rotušės a. 15, Kowno | +370 620 90619
info@kaunas.lt | visit.kaunas.lt

EUROPEAN HERITAGE LABEL

EHLBUREAU

Co-funded by the European Union

KAL

Tutlin

